

Surt el primer y tercer diumenge de cada mes.

SUMARI

Contribució de consums sobre la llet y las herbas.

Secció d' Agricultura pràctica.—Aparatos casers. Capsa pera la conservació de las patatas destinadas á llevar fig. 30.—Memoria sobre l' *Estudi agrícola del Vallés*.

Secció de varietats.—*Remey's casulans*. Propietats del cogombre. Propietats de lá farigola.

Revista vinícola d' actualitat.

PREUS Y PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

UN ANY.	20 RALS.		REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
MITX ANY.. . . .	11 »		
TRES MESOS.. . . .	6 »		PORTA-FERRISA 18, BAIXOS,

En BARCELONA:—Llibrería de Verdaguer, Rambla, enfront del Liceo; llibrería de Niubó, Espasería; Riera, Hospital, 19, botiga del Bano, y en las principales librerías.

VENDA D' UNS TERRENOS

SITUATS EN STA. MARGARIDA DE MONTBUY

Una pesa de terra de regadiu nomenada **Hort de baix**, de cabuda: 8 áreas y 32 centiáreas de 1.ª calitat.

Altre pesa de terra camda de 1.ª calitat nomenada **Sort del Colom**, de cabuda: dos mujadas.

Un altre pesa nomenada **Ubaga de casa Vidal**, d' extensió: 7 mujadas de bosch de 1.ª y 2.ª classe.

Nota: las dos pesas primeras están á mitja hora de Igualada, y 'l bosch á tres cuarts d' hora, ab la ventatja de poder carregar las fustas y llenyas al peu del bosch qu' hi ha carretera fins Igualada.

Tots aquets terrenos son sense cens de cap mena.

MAGATZEM DE PAPER

DE

JOAN POCH

PLASSA DE LA LLANA, NÚMERO 19.

Depósit de paper y cartró de tota mena, estampas, cromos, decalcomanias, y tots los articles corresponents á la fabricació de capsas de luxo.

Paper, carpetas y plomas per escriure, á un preu sumament baix.

Venda en gros y á la menuda.

Calendars: Americá y de L' art del pagés per 1878.

GABELLA DE GINESTA Y DE PI

N' hi ha per vendre: de 1.500 á 2.000 cargas de la primera y de 2.000 á 2.500 de la segona á casa Montmany del Papiol, aixis com també *Plátanos y acacias pera passeig*, y *moreras* pera l' alimentació dels cuchs de seda. Tot de forsa superior, de bona mena y á bon preu.

Informará l' amo de l' hisenda de casa Montmany del Papiol, duenyo del establiment de vins anomenat «La Llegítima.»—
Plassa de Catalunya, Café de Pelayo.—Barcelona.

L'ART DEL PAGÉS.

CONTRIBUCIÓ DE CONSUMS

SOBRE LA LLET Y LAS HERBAS. (1)

Los municipis, si bé cuant se crearen en lo sigle xi pera qu' hi hagués centres de poder en totas las poblacions capassas d' acabar los abusos de la grandesa per una part y per altra las correrias dels lladres y gent de mal viurer, tenian atribucions civils y criminals, y mes tart se 'ls donaren facultats gubernatives disminuhint aquellas; però sempre han tingut á son càrrech la gestió administrativa dels interessos comuns als vehins. Distintas lleys han vingut desde llavors modificant las atribucions municipals y en la nostra época succeheix aixó ab una frecuencia digna de censura, puig que cada cambi representa una alteració de molta trascendencia en la manera de ser dels pobles; mes sempre, repetim, han conservat las atribucions administrativas com no podia menos, puig cap autoritat podia vigilar millor per certs disfrutes ó certs drets propis del comú de vehins y ningú podia distribuir los impostos ab mes acert y mes equitat. Son, donchs, los municipis la verdadera justicia administrativa, los verdaders pares dels pobles, sobre tot cuant estan representats per personas de rectitud, d' inteligencia y de bona fé. Desgraciadament aixó té moltas escepcions: no volem agraviá particularment á ningú, pero sent gratuïtas aquestas funcions, divent en los nostres temps d' acarrear l' odiositat inherent á tan enormes exaccions de tributs que destrueixen tot element de vida ó riqueza, havent de convertirse per abus en tristos agents de política, ¿se compren que se sollicitin ab afany aquestos penosos càrrechs y no sols ab afany sino fins apelant á tota clase de máquinacions de que tothom sab que s' usa en los actes electorals? Moltas vegadas

(1) Cuan teniam lo present número en prempsa, 'ns han dit, qu' un conveni de l' Ajuntament ab los vaquers, matoners, alfalsaires y altres, treya aquestos drets dels portals desde 'l primer de Desembre.

emplean semblants medis personas que no tenen mes manera de sostenir sa familia que son jornal ó son treball, qu' han de abandonar pera ocupar-se de la cosa pública: no creyem, donchs que se 'ns consideri maliciosos pera sospitar de la bona fé dels regidors solicitants, y mes en época en que lo positivisme impera, en que la falta de creencias religiosas ha desvanescut la dignitat y noblesa dels sentiments y la gastada paraula patriotisme s' ha de traduhir en puritat per egoisme.

Molt es lo que l' autoritat central exigeix dels ajuntaments en materia de tributs; pero es frequent que 'ls individuos de ditas corporacions perdan de vista que son vehins, pera pensar solsament en las maneras d' exigir impostos, vejent ab gust qual-sevol porteta oberta per la ley, de qu' abusan á voltas, y sa gestió crehuen que se reduheix á cobrar, sa habilitat á fer ingresar mes que sos predecesors, apartant-se sovint de la noció verdadera de la atministració; per que suposém que tothom compren qu' administrar no es cobrar molt dels contribuyents, sino procurar aumentar justas entradas, fomentant al mateix temps los elements de riquesa pera qu' aquellas sigan estables y s' augmenti lo ben estar general: apretant bé las prempsadas ja se sab que surt una mica mes d' oli ó de vi, pero lo fruyt d' aquesta cobdicia es malmetrer la calitat de la cullita general. No tindrán molt clara aquesta idea los municipis qu' á voltas s' empenyan en sostenir un impost, una vegada posat, encara que se 'ls fassi veure son error, que sobre no obtenir resultats pera son objecte, ó en tal cas momentaneo, ocasionan la ruina de totas las familias qu' han de contribuir á dit impost.

Fundantnos en la teoría sentada y sens que las consideracions generals que s' han lliscat de la nostra ploma se prenguin com alusivas per ningú, però fent sí alguna aplicació de la referida noció atministrativa, creyem que lo municipi de Barcelona obraria ab mes acert si deixés d' imposar lo tribut qu' ha establert de mes de mitj ral per porró de llet, y de 40 centims de pesseta per 2 quintás y 1/2 de ferratje.

Encara qu' amants del millorament agrícola no 'nsmou la passió al escriurer aquestas ratllas; es que sincerament creyém qu' al carregar un impost d' aquesta classe sobre la llet l' ajuntament no mira, inadvertidament, per sos administrats: mata aqueix petit benefici del agricultor dels voltants de Barcelona, destruheix la poca afició que 'ls propietaris tenen á aumentar lo bestiar, y sapigut es ja com axioma que solsament fomentant-la es com pot avansar algun tant l' agricultura, desaten fins la salut pública, puix impideix l' entrada á la ciutat de un article de primera necessitat que serveix fins de medicina pera las familias pobres. Se dirá que ja hi ha llet dins de Barcelona, pero ni basta á las necessitats de la ciutat, ni sol ser tan barata,

ni reuneix las condicions de sanitat que té la que 's produheix en lo camp; á mes de que lo nou y excessiu del impost ocasiona mes adulteracions de las ordinarias: y reparis que se col·loca aquest article tan indispensable en pitjors condicions que lo mateix ví, puix pagant aqueix 40 rals per carga (sobradament elevat pera que se begui ví pur de rayms), es á dir 37 centims per porró, á la llet se la fa tributar 50 centims. Cert es que no s' ha pujat lo preu del article, pero sí tot venedor té práctica d' encarir sa mercancia quant n' hi ha de menos, seguint la llei general de l' oferta y la demanda, y si los vaquers se troban ademés ab la càrrega dels citats drets sobre las herbas no será precís ensenyarlos la manera de fer sufrir al consumidor las consecuencias d' aqueixos dos motius. ¿No fora preferible prescindir d' algun petit gasto de mero luxo dels que hi ha, que gravar la llet y gravar l' aliment del bestiar de la ciutat? y si tals son los apuros podria establirse per eix un impost sobre los caballs de recreo; per ex.; pero sobre l' aliment dels animals de treball que tributan ja per las industrias respectivas á qu' estan destinats y dels productors de la llet, no comprenem sa justicia atministrativa.

Semblants reflexions podrian fer respecte del impost sobre altres cosas: y ademés es conduhent considerar que no sols lo Presupost general grava ja la propietat rural en un 50 per 100 sens exagerar, entre contribucions directas é indirectas, sino que lo municipi en lloch de doldrerse de semblant desgracia apura son ingeni en busca de nous tributs y 'ls troba fins en algunas petites grangerias de la mestresa de la càsa de camp que la major part de las vegadas destina á apedassar la roba dels seus fills. Creyém mes just y mes digne per l' ajuntament de Barcelona, prescindir d' aquestos impostos qu' empenyarse en mantenir una concepció que tants escassos recursos ha de produhir á sas fondas arcas.

La contribució de consums es en totas parts un verdader recurs per lo facilment exigible, aixis es que casi tots los paissos la coneixen; pero la falta de prudencia en las exaccions la fa facilment odiosa y los moviments polítichs populars s' encarregan de fer sentir la falta de tino y la inobservancia dels principis atministratius. La revolució de Setembre la va treurer de Espanya y no atreventse á reposarla directament se comensá á autorisar als municipis per imposarla, agobiantlos á la vegada de càrregas, com si se tractés de traurer la castanya del foch ab má agena: la prova no va sortir malamente y en l' actualitat aquest tribut coastitueix lo gran recurs dels ajuntaments, ahont apelan en sos apuros, afilant la punta de son ingeni. Permetin aquestas corporacions que ingenuament se 'ls aconselli la prudencia, puix á mes del mal que de present po-

deu fer á sos atministrats, es facil que s' hajan «de sentir la mort en la gallina sens trobarne mina.»

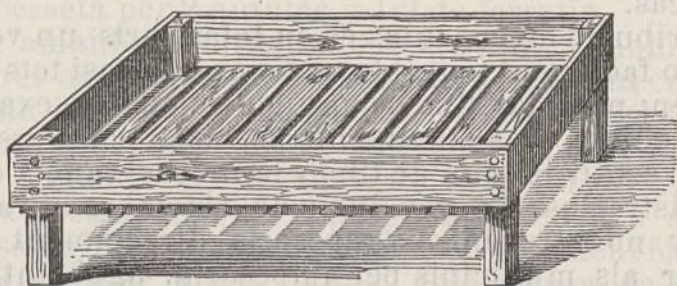
SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA.

APARATOS CASERS

CAPSA PERA LA CONSERVACIÓ DE LAS PATATAS DESTINADÁS Á LLEVOR.

La experiencia ha demostrat qu' hi ha ventatja en fer grillar totas las menas de patatas avants de la plantació, y qu' aixís donan millors resultats tant las primarencas com las tardanas. Aquest procediment, segons M. Rigolt, avansa sempre las plantas; reportant també una altre ventatja en la disminució ó atenuació dels efectes de la malaltia, qu' es desenrotlla tant mes, cuan las plantas están menos avansadas en vegetació.

Per obtení 'ls grills de las patatas d' una manera regular, se conservan avuy los tuberculs en unas capsas reixadas, tals com la que vé representada per la figura 30.

Fig. 30.—Capsa pera la conservació de las patatas destinadas á llevar.

«Aquesta capsa, te la forma d' un rectángul, y 's compon de quatre planchas, que las dos mes llargas tenen 50

centímetros (uns 2 $\frac{1}{2}$ pams), y las mes curtas 33, y uns peus de la llargaria de 12 á 15 centímetros clavats per dins dels ánguls, lo que permet sobreposarlas. Aixís se 'n poden colocar fins á vint l' una damunt de l' altre, y cuan están ben acondicionadas, se 'n poden ficar moltes en un espay relativament estret. Lo fons d' aquestas capsas está format de petites posts de fusta espayadas de manera que permetin la circulació del aire per totes bandes; la fondaria no deu pas passar de 6 centímetros. No es pas necessari colocá 'ls tubérculs drets, aixó no es pas sempre favorable, pero si 's practica aixís, es precis tenir cuydado de posar la corona á dalt.

Aquestas capsas son d' un preu relativament molt petit, sobre tot baix lo punt de vista de la inmensa utilitat que 'ns reportan; los fusters poden construir las al preu de 10 á 12 duros el cent, segons lo grau de confecció; constant sens dupte menos encara en los paissos ahont la fusta es á bon preu.»

Al moment de la plantació, se transportan aquestas capsas al camp, á proporció de las necessitats; evitantse aixís los transbords que podrian fer malbé 'ls grills dels tubérculs ó patatas.

MEMORIA

SOBRE

L' ESTUDI AGRÍCOLA DEL VALLÉS. (1)

III.

(Continuació.)

Estudi físich-químich de las terras.

PROPIETATS FISICAS DE LAS TERRAS.

En l' estudi dels terrenos de cultiu veyém clarament demostradas las influencias que sobre la vegetació tenen las propietats físicas de las ter-

(1) Véjeintse 'ls núms. 8, 10, 20 y 22 d' aquesta publicació.

ras. Al ocuparnos del estudi y classificació de las terras habém dit qu' es una gran felicitat pel agricultor trovar reunidas en un sol terreno la argila, la arena y la calcárea, pel efecte químic que produheixen aquets principis y sobre tot el de la argila y la arena, que com sabém es de gran importancia.

—Dit está també, que la arena disminueix la consistencia del terreno argilós y que la presencia de la cals aumenta sa porositat y 'l poder absorbent del aygua; y á demés, que 'l color blanquinós dels terrenos calcáreos fan frescal lo terreno, qual poder absorbent es per tant molt débil, mentres que 'ls terrenos arenoso-argilosos s' escalfan ab major facilitat y fins ecsessivament si la arena domina en molt. Aquesta serie de principis qu' hem sentat son precisament los que nos han de conduhir al coneixement dels caràcters físichs de las terras de nostra comarca, en los qu' hem d' estudiar, sa densitat, sa consistencia, son grau de calor, etc., etc. qual estudi empendrém sens cap pretenció científica y tan sols conduhits com si diguessem per la ma, per algunas eminencias en agricultura-práctica á qui 'ns hem assessorat, y per las mes eminentes obras d' agricultura nacionals y estranjeras que possehim y hem consultat pera servirnos de norma ó pauta en l' intrincat estudi de las terras de nostra comarca, qu' hem practicat y quals observacions aném á descriurer.

Densitat de las terras.—Pera trovarla 'ns hem valgut del método de la ampolla; 'ls resultats obtinguts no son precisament exactes per habersens disolt las materias salinas solubles contingudas en las terras qu' hem ensajat. La classe de terras que 'ns han servit de tipos y 'ls resultats obtinguts son los següents:

CLASSE DE TERRAS (2).	DENSITAT.	PES D' UN LITRO DE TERRA.	
		<i>Seca.</i>	<i>Humida.</i>
<i>Palencosas</i> ó arenoso-argilosas. . . .	2'500	2'000 kg.	2'400 kg.
<i>Primas</i> ó argiloso-arenosas. . . .	2'400	1'600 »	2'200 »
<i>Grossas</i> ó <i>rojas</i> ó argilosas.. . .	2'600	1'500 »	2'000 »
<i>Blanca</i> ó arenoso-calcárea. . . .	2'700	1'900 »	2'100 »

Pera fer aquestos ensaigs hem recullit las terras sobre 'ls camps cultivats, conforme dihem en la senyal que continuém al peu: habent practicat los ensaigs ab la major escrupulositat y cuydado que 'ns ha donat nostra poca práctica en treballs d' aquesta mena.

Absorció del aygua per las terras.—Pera trovar la cantitat d' aygua qu' absorveixen aquestas terras, hem disolt 20 grams de terra assecada á 40° en un forn, qu' hem posat demunt d' un filtre de paper Verger, tot lo cual

(2) Las clases de terra presas per ensajar son las dominantes en nostra comarca y corresponen á las

Palencosas ó arenoso-argilosas que procedeixen de Cardedeu.

Primas ó argiloso-arenosas de Montmaló.

Grossas ó *rojas* ó argilosas de Palou.

Blanca ó arenoso-calcárea de La Roca.

s' ha pesat avans, s' ha tirat aygua sobre la terra deixantla escorrer després en complerta quietut; l' augment de pes del filtre es la quantitat d' aygua xucclada ó absorvida per la terra. Los resultats obtinguts son los següents:

CLASSE DE TERRAS.	AYGUA ABSORVIDA PER 100.	PES D' UN LITRE MULLADA.	
		<i>Aygua.</i>	<i>Terra.</i>
Palencosas ó arenoso-argilosas..	23	0'400 kg.	1'300 kg.
Primas ó argiloso-arenosas. . . .	37	0'600 »	1'500 »
Grossas ó argilosas.	50	0'620 »	1'300 »
Blancas ó arenoso-calcáreas. . . .	25	0'500 »	1'900 »

Tal es lo grau d' absorció d' aquestas quatre menas de terreno, dominants en la comarca que 'ns ocupa.

Adherencia de las terras.—Hem dit que las terras argilosas de nostra comarca s' adhereixen fortament á las eynas de llauransa y com aquesta es una de las condicions que fa mes ó menos car lo treball ó labor d' un terreno, hem procurat lo medi d' obtenir lo grau d' adherencia de las quatre *terras-tipos* presas pera nostres ensaigs; per ells nos hem valgut del método de las rutllas, que consisteix, en pendrer dos placas una de fusta d' alsina y altre de ferro, d' un decímetro de costat, que son precisament los dos materials mes empleats en la construcció d' eynas de cultiu en nostre pays. Ficsada una d' aquestas rutllas al cap d' un bras de balansa hem fet que s' adheris ó engantxés en ell la terra humida, y 'l pés qu' hem col·locat en lo platet oposat pera venser la adherencia, nos ha donat la mida apetescuda. Los resultats obtinguts en los quatre tipos, presos per ensaig, suposant siga 100 la adherencia de la argila pura, son:

CLASSE DE TERRA.	ADHERENCIA DE LAS TERRAS SECAS.	ADHERENCIA DE LA TERRA HUMIDA, A LA FUSTA Y AL FERRO, PER CENTÍMETRO CUADRAT.	
		<i>Fusta.</i>	<i>Ferro.</i>
Palenlosas ó argílo-arenosas. . . .	0'0	0'12 kg.	0'08 kg.
Primas ó argilo-arenosas.	50'00	0'40 »	0'28 »
Grosas ó argilosas.	78'00	0'70 »	0'62 »
Blancas ó arenoso-calcáreas. . . .	0'0	0'18 »	0'13 »

Tal es la tenacitat ó adherencia d' aquestas terras.

Dessecació espontánea de las terras.—Lo medi de que 'ns hem valgut per ensajar 'ls graus de dessecació de las quatre terras tipos ha sigut: colocar cada classe de terra en un plat, tirar sobre d' ella aygua fins á tant que no n' absorbeix mes, conegut ja 'l pés de la terra ab l' aygua absorvida ó xuc-clada, ficarlas en una estufa mantinguda á uns 20 graus centígrados durant quatre horas, tornar á pesar després las terras y la diferencia es l' aygua evaporada, y per una simple proporció s' ha deduhit lo tant per cent corresponent, tot lo cual nos ha donat los resultats següents:

CLASSE DE TERRAS.	PÉRDUA D' AYGUA ABSORVIDA PER 100.
Palenlosas ó arenoso-argilosas.	79
Primas ó argilo-arenosas.	50'2
Grossas ó argilosas.	39'5
Arenoso-calcáreas.	72

De modo, que las terras que mes dessecació espontánea sofreixen son las palencosas y 's compren aixís donada sa porositat, y las que ménos dessecació espontánea tenen son las argilosas, lo qual comproba també 'ls resultats pràctichs.

Higrometricitat de las terras.—Aquesta es un altre de las circunstancias qu' hem de tenir en consideració en tota terra, perque d' ella dependeix en alt grau la vegetació, supost que 'l grau d' humitat d' un terreno no dependeix solsament de la cantitat d' aygua que reb, si que també de la qu' absorbeix ó xuc-cla de la atmósfera y condensa durant la nit, en época de sequía, qu' es cuan las plantas podan tenir l' aygua que 'ls hi es tan neccesaria.

—Lo grau d' higrometricitat de las terras que 'ns ocupan l' hem trovat ab facilitat. Al efecte, seguint lo procediment del eminent físich Schübler, hem prés 5 grams de quatre clases de terras y las hem estudiat en un subterrani humit ocupant una superficie de 400 centímetros cuadrados cada una. Ab tres dias las habém pesat obtenint los resultats següents:

CLASSE DE LAS TERRAS.	CANTITAT D' AYGUA ABSORVIDA.
Palencosas ó arenoso-argilosas.	0' centígrams.
Primas ó argilo-arenosas.	12' »
Grossas ó ergilosas.	15' »
Arenoso-calcáreas.	1' »

Lo qual nos demostra també d' acort ab la práctica que las terras palencosas son las ménos higrométricas y que las mes absorvents son las argilosas.

Escalfor de las terras pel sol.—Com se vulla qu' aquesta escalfor dependeix de munió de circunstancias tal com lo calor, l' humitat, la inclinació del terrero ab relació als raigs solars, la classe de superficie, etc., que fan variar la temperatura en cada cas especial, tot lo qual fa sumament difícil pera nosaltres un estudi d' aquesta classe, 'ns abstenim d' entrá 'n detalls sobre 'l particular, per la gran dificultat que se 'ns presenta d' evaluar precisament aquesta propietat dels terrenos que 'ns ocupan.

Los mateixos inconvenients se 'ns presentan pera precisar ab alguna exactitud la *facultat de retené 'l calor* que tenen las terras; y per las mateixas causas avans ditas desistim de son estudi.

Absorció dels gasos per las terras.—L' eminent físich-químich alemany Baró d' Humbolt, ha publicat numerosos ensaigs que demostran fins la evidència que las terras absorbeixen los gasos, y en particular l' oxígeno del ayre. Un dels principals efectes de la cultura es certament ayrejar las terras diu ell. La presencia del oxígeno es també neccesaria pera qu' una terra siga fértil; en efecte, s' ha reconegut que las terras estretas del interior de las minas no 's converteixen en fértils fins á tant qu' han estat llarch temps exposadas al ayre.

Y com se vulla que no 'ns hem proposat entrar en la evaluació de aquesta absorció mes propia d' estudis de gabinet, que de treballs com el que 'ns ocupa, 'ns abstenim d' entrar en detalls, apuntant tan sols la propietat absorvent de las terras ab respecte als gasos, pera que no se 'ns atribuesca ignorancia de la mateixa.

Composició del ayre interposat entre la terra vegetal.—Pochs anys fa que 'l célebre físich francés Schübler reconegué que l' *humus* transformaba l' oxígeno absorvit per las terras cultivables, en acit carbónich.

Aquest interessant fenomen fou posteriorment comprovat pels estudiosos químichs Bossingault y Lewy, que publicaren sobre aquet assumpto un importantíssim treball qu' hem consultat y del qual entreyém los següents datos:

«S' opera en l' interior d' un terreno una verdadera combustió de materias orgánicas, que constituheixen l' humus y 'ls adobs; aixó es lo que determina l' empobriment d' una terra, primitivament rica en humus, que s' ha renovat pels adobs. Aquesta combustió s' verifica á expensas del oxígeno del ayre contingut en lo terreno; las arrels dels vegetals se trovan aixis en mitx d' una atmósfera molt rica en ácid carbónich, y contenint per altra part una petita quantitat d' amoniach: per consegüent sas arrels están situadas en las millors condicions d' alimentació y de desentrotllo.»

«L' ayre contingut entre la terra vegetal deu donchs tenir una composició diferent de la del ayre ordinari, que s' precis determinar. Aquesta operació presenta numerosas dificultats prácticas; porque 'ls procediments ordinariament empleats pera recullir una porció d' ayre contingut en un espay cualsevol, son en aquet cas inaplicables.

Es precis recullir l' ayre entreposat en la terra ab totas las precaucions necessarias pera que l' ayre exterior no vinga á barrejar-se ab ell, alterant sa composició. Aquest treball es per tant propi d' un gabinet físich-químich y com no tenim medis pera practicals, dirém ab M. M. Boussingault y Lévy que dins la terra vegetal l' ayre está constantment carregat d' ácid carbonich, supost que conté per terme mitj 22 á 23 parts del ayre normal ó siga prop de la quarta part del mateix. Aquest ácid carbónich prové evidentment en gran part de la combustió del carbonio de las materias orgánicas del terreno pel oxígeno del ayre, porque 'l gas ácid carbónich trovat representa poch mes ó menos lo volum de gas oxígeno qu' ha desaparegut. Los demes elements constitutius del ayre han quedat persistents.»

La proporció d' ayre contingut entre la terra cultivable es útil coneixella, pera deduhir la quantitat d' ácid carbónich que la combustió lenta del humus posa á disposició de las arrels de las plantas, noticias per cert molt curiosas y atendibles pera tot agricultor gelós de sos conreus.

Poder absorbent de las terras cultivables.—Las terras cultivables posseheixen la facultat important d' absorbir certs elements dels adobs; aquesta propietat descuberta fa uns 20 anys pels sabis inglesos M. M. Huxtable y Thompson, ha sigut corroborada després per la experiencia.

A expensas de son poder absorbent las terras s' assimilan aquellas parts dels adobs que 'ls hi son necessarias, y d' aquet modo ab una ben entesa aplicació d' adobs, se consegueix que las terras se composin dels elements que 'ls hi son necessaris pera l' us ó cultiu á que se las destina.

Com se vulla que mes endavant hem d' ocupant-se ab alguna estensió de 'ls adobs, deixém pera llavors entrar en detalls sobre tan important assumpto pera l' agricultor.

Acabat ja l' examen de las propietats físicas de las terras de nostra comarca, creyém del cas fer constar l' oportuna observació del eminent agricultor francés Conde de Gasparin, cual traducció diu aixís:

«Numerosas causas poden modificar las propietats físicas conegudas pel estudi d' un terreno, quals resultats no serán útils, si no s' estudian

també las circumstancias particulars qu' acompanyan als fenomens qu' observém. Així es, que la forma y la grandor de las partícules tenen influencia sobre la densitat, la higroscopicitat y la tenacitat de las terras; diferencias que s' han notat, al tractar d' evaluar las propietats que 'ns ocupan, sobre diversos exemplars d' un mateix terrenó.»

Tal es lo resultat de las observacions de tan afamat agricultor, á qui tant deu la ciencia agronómica.

SECCIÓ DE VARIETATS

REMEYS CASULANS.

Propietats del cogombre.

¿Podeu dirme, amichs meus, qu' es aquesta planta? Es una carabassa usual, d' hivern, vinera, boscana, ó rabaquet.—Tots teniu rahó: la *Carabassera* (*Cucurbita pepo*) porta tots aquets noms. Si aquet vegetal nos fos menos familiar, nos estranyariam de veure un fruit tan gros produhit per un brot tan prim. ¿Coneixeu altres plantas que s' hi semblin?—El meló.—La sindria.—El cogombre.—Es veritat: totes aquestas plantas se semblan d' una manera marcada, y constituheixen una familia; la de las *Cucurbitáceas*. Son plantas anyals, enfiladoras ó rastreras, grossas y cubiertas de pèls, son molt crespadas. Al embranch se desarrolla un llarch filament anomenat *fil* perque s' enrotlla naturalment en espiral per abrassar las branques dels arbres, los encanyissats, amarrantshi ab tal forsa, que poden sostenir los pesants fruyts que de distancia en distancia penjan.

Habeu notat aqueixas flors de dos menas qu' arrencan també del embranch de las fullas? Las unas son petites y passen casi desapercubudas, las altres forman una paperina groga de cinch dents. Si destruíssem en un peu de la carabassera unas y altres d' aquestas flors á mida qu' anessin apareixent, la planta seria estéril y no donaria fruyts. Pera que una carabassa 's desenrotlli allá ahont hi havia la flor grossa, es necessari qu' una pols molt fina nascuda sobre la flor xica hi arribi portada bé pel vent, bé per algun insecte que passi de l' una al altre. Per esplicar aquest misteri de la naturalesa tindriam qu' anar massa lluny; ja 'n parlarém un altre dia. De moment, solament vos parlaré de las propietats de la carabassera.

—La carn d' aquest fruyt cuyta, constituheix pel home un aliment aygualit, refrescant y lleugeramen laxant. Crua se l' emplea ab éxit com la patata pelada, en las cremaduras que no han penetrat sota la pell. Se veu que la carabassa es un gran recurs en una masía; als porchs los hi agrada molt, com també á las vacas á qui fá aumentar la llet.

—Las llevors no son menos útils que la carn; contenen á la vora de la tercera part de son pes d' oli menjivol y bó pels llums. Moltes ab llet ó ab aygua gomosa y ensucrada forman una *emulsió* emolient y refrescant. Aquesta emulsió (preparació líquida en la cual se trova íntimament barrejat un cos gras), se recomana á mes per una qualitat especial, la de matar *el solitari* qu' ordinariament costa prou de destruir. Hi ha dos sigles que aquesta virtut era coneguda d' alguns *curanderos*, sense que la medicina

s' hagués cuydat d' evidenciarla y de generalisar l' us; però en fí, aquest remey indigena habentsenos enviat, com á nou de la isla de Fransa y després de la isla de Cuba ab tot lo prestigi de que 's rodeja tot lo que ve de lluny, ha rebut la aprobació de varios metjes y produheix moltas curas. Ja veyeu si es difícil ser profeta en son pais.

PROPIETATS DE LA FARIGOLA:

Quedemse avuy dins los limits de nostre tancat. Lo jardí vá á donarnos prou plantas utils per interessarvos. Las coneixeu per son nom, alguns de sos serveys vos son ja usuals, però ignoreu encara la major part de las sevas propietats.

La *farigola* d' aquestas voradas ensenya per lo clara qu' es, que la jardinera la visita sovint.

—Ya ho veyeu, es una petita planta, alta de 25 centímetros, molt ramosa, quals fullas oposadas, es á dir colocadas una devant del altre á la mateixa alsaria, estan enrotlladas pels costats, lo que las fa semblar estretas; son cubertas per sota d' un borrisol que dona á la planta un aspecte gris. Las flors que se succeheixen de Juny á Octubre, son rosadas, purpurinas y algunas vegadas blancas, colocadas casi en espiga.

—La *farigola* (*thymus vulgaris*) es empleada en la cuyna com condiment pera treure 'l gust d' alguns menjars insubstancials y de certas llegums. Ficada en los baguls, armaris, ne treu los insectes. Las abellas la buscan y comunica á sa mel un aroma molt pronunciada.

Passem ara revista á sas propietats medicinals. Es eminentment existant, estimulante, es á dir que dona una impulsio al sistema nerviós y sembla aumentar la vida. Sa infusio s' emplea ab exit en los casos de difícil pahiment, de debilitat general acompañada de tristesa y de falta d' energia, en los colichs y en los mals de cap.

Una infusio concentrada empleada en locions frequents per medi d' un raspall fort basta pera matar l' insecte de la sarna.

Produheix també bons efectes en locions y sobre tot en fumigacions en alguns casos de dolors nerviosos ó reumatichs dels membres. Los banys calents aromatisats ab farigola van molt bé á las criaturas escrofulosas ó molt delicadas; se 'n poden tirar alguns brots en las marfegas del seu lit.

Lo serfull (*tymus serpillum*) tan usual á lo llarch dels camins, de las fondaladas y en las valls dels boscos sechs no es mes qu' una varietat de la farigola que 's cultiva en los jardins y que creix expontaneament en los departaments del Mitxdia. Té las mateixas qualitats pero en grau menor. La farigola y 'l serfull donan per la destilació un oli esencial molt aromatic del qu' una sola gota introduhida en un caixal corcat per medi de cotó fluix calma per algun temps lo dolor.

Aquesta humil planta té donchs algun mérit y se la deu trovar en tots los jardins. Si teniu ruscós d' abellas, planteune tanta com pugau. Me limitaré á dirvos avuy qu' es de la familia de de las *Labiadas*, de la que 'ns haurém d' ocupar sovint, porque molts de sos membres posseheixen en alt grau las propietats estimulants, degudas principalment á son parfum, com lo Romani, la Menta picant, la Tarongina, la Sajolida, lo Bassilicó. Es precís recullir la Farigola despres de florida, es á dir, en lo mes d' Octubre, y suspendrela en manadets en un lloch sech.

REVISTA VINICOLA

Los preus del ví han comensat á obrintse aquest any de 12 á 15 pessetas, segons los vins de las diferentes comarcas mes ó menos favorescudas, quedant actualment de 15 á 16 pessetas per haver tingut certa animació las compras al comensament de la temporada. A pesar d' haber menguat la animació, la propietat no obstant manté ab fermesa 'ls preus indicats. Podriam anunciarvos alguna venda de vi qu' ha obtingut millor preu, però sa superior calitat la aparta del comú, que 's produheix generalment. Las noticias no prou satisfactorias que 's reban de Cuba, no son per animar als exportadors pera determinarse á grans compras, puix que sols se veu treballan únicament un poch pels mercats de la América del Sud, però per aquestos punts troban solsament colocació los vins de bastant color, que 's lo que també buscan alguns francesos que s' han presentat pera fer algunas compras, però desgraciadament las noticias que reben del seu pays, no son favorables per realisar las que s' habian proposat fer, puix la crisis qu' actualment passa la vehina República, se deixa sentir per una desanimació general, qu' ha produhit la baixa en los seus vins, sobre tot en las calitats inferiors. D' Italia, podém dirvos, que la competencia als nostres vins en los mercats de Fransa, aquest any no pot ferla per haber obtingut poca cullita, y necesitársela tota pel consum local.

Los preus corrents, son:

Vilafranca del Panadés. — Los preus que sabém han sigut pagadas algunas partidas de vi, son de 14 á 16 pessetas si bé també algunas' ha donat á 12 pessetas, pels vins de color. En cuant als vins blanchs d' aquest plá, se pagan entre 9 á 11 pessetas segons classes, sent poch sollicitats.

Vendrell. — A la animació d' un principi ha seguit una calma qu' es de desitjar no persisteixi. Aqui hi ha alguns compradors de respectables casas que tenen ordre de comprar, però de no passar del preu de 15 pessetas.

Priorat. — Los vins en eixa comarca han obtingut per ara un preu regular, habentse pagat en lo Alt Priorat de 20 á 21 pessetas carga y en lo Baix de 17 á 18 pessetas, naturalment en lo peu del seller.

Requena (Valencia.) — Los vins qu' habian sigut fins ara molt sollicitats

per Fransa y Catalunya, esperimentan actualment calma, puig' los que s' habian arribat á pagar fins 8 rs. y mitj arroba, s' obtindrian avuy dia, ben segur, á mitj ral menos per arroba.

Cosuenda (Carinyena d' Aragó.) — Aquest any, regular cullita. Los vins molt sollicitats, per ser de molta forsa y color, pagantse de 21 á 22 pessetas *alqués*.

Cette (Fransa.) — La crisis política qu' está atravessant produheix una desanimació general en tota classe de transaccions, que de retop sentirá Espanya. Las pocas operaciones en vins, que 's portan á cap, son degudas á concessions per la part dels productors. Los preus dels vins declinan sobre tot en las classes inferiors. Esperém una solució prompte, que 'ns tregui d' aquest marasme.

Barcelona y Desembre de 1877.

J. G.

Imprenta de «La Renaixensa», Portaferrixa, 18, baixos.